

Løve for Almue-skolevæsenet som man vil, uden at man dog vil naae det Maal, hvortil man stræber, thi Undervisningen kan ikke fremmes ved, at man giver Løve for den; den skal fremmes igjennem Skolelærerne, og derfor er det mig saameget om at gjøre, at de, der skulle sørge for Undervisningens Fremme, have fuld Indflydelse paa, hvem de ville benytte til at opnaae dette Formaal. Jeg kan ikke see rettere, end at Statens Tilsyn med Almue-skolevæsenet hovedsageligt maa bestaae deraf, at der maa fordres et vist Minimum af Kundskaber hos Børnene, men jeg kan ikke indsee, at det er Statens Pligt at bestemme, paa hvilken Maade denne Undervisning skal skaffes tilveie. Lad Statsmagten sætte en Bestemmelse for, hvorledes den Prøve, Børnene skulle underkastes, skal afholdes, men kunne de præstere det Maal af Kundskaber, Staten fordrer, forekommer det mig, at denne, hvad enten det er den private Mand, der sørger for sine Børns Undervisning, eller det er Communen, som sørger for fattige Børns Undervisning, ikke har større Krav at gjøre. Jeg maa nu sige, at jeg betvivler meget, at det Maal, jeg her har paapeget, kan naaes igjennem en af Regjeringen nedsat Commission; jeg tror meget snarere, at det vil naaes ved et af Thingets Medlemmer indbragt Forslag, eller et, hvormed Regjeringen maaskee kunde føle sig opfordret til at fremkomme. Derfor har jeg ikke kunnet være med til at bevillige de 3,000 Rbd., der forlanges til denne Commission, og som Følge deraf vil jeg ogsaa tilraade Thingets Medlemmer at stemme imod denne Bevilling.

Sagb: Jeg kan for en Deel være enig med den sidste ærede Taler i, at den høitærede Kultusminister har handlet rigtig i at fremkomme med et saadant Forslag, som indholdes i Nr. 42, navnlig forsaavidt han derved har opfyldt de Fordringer, han som constitutionel Minister jo maatte iagttage, da det jo ikke godt kunde staae anderledes for ham ved den Afgjorelse, som den ligeartede Sag fik her i Thinget, end at det var Folkethingets Mening, at der skulde nedsættes en saadan Regjeringscommission. Den ærede Ord-

fører i nærværende Sag har jo allerede gjort opmærksom paa, hvad Anledningen dertil er, nemlig, at Ordføreren i den tidligere Sag jo tog sit Forslag tilbage under den Forudsætning, at den høitærede Kultusminister vilde nedsætte en Regjeringscommission til at drøfte dette Spørgsmaal, og naar vi eftersee det Bilag, som følger med Vædringsforslaget Nr. 42, nemlig Bilag 29, saa vil man ogsaa deraf see, at Ministeren udtaler, at han paa Opfordring har erklæret sig villig til at nedsætte en Regjeringscommission i det omhandlede Viemed. Det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Hollstein-Hollsteinborg) erklærede, efterat Ministeren havde udtalt sig, at han vilde anbefale Thinget at støtte det Forslag, der var fremkommet fra den ærede Minister, — saaledes tror jeg, at hans Ord faldt, han kaldte det et Forslag, der var fremkommet fra den ærede Minister, — ved ikke at udtale sig derimod. Jeg skal i den Anledning tillade mig at minde om, hvad det var for et Svar, den høitærede Minister gav. Han sagde: „Her gjælder det om en Pengebevilling, og hvis Thinget vil stille den Sum, som jeg i saa Henseende nærmere skal foreslaae for Thinget, til Regjeringens Raadighed, da skal jeg ogsaa være villig til at nedsætte en Commission med den Indskrænkning, som jeg udtryffeligt har forbeholdt mig, at jeg ikke kan love, at en saadan Commission vil blive nedsat i den nærmeste Fremtid, men at man bilstgiuis maa see Tiden an, og at man vel maatte vente et Aarstid dermed.“ Den høitærede Minister havde allerede iforveien udtalt, at denne Sag i alt Fald maatte vente, indtil de nye Valg vare foregaaede, og indtil den nye Rigsdag var traadt sammen, men nu spørger jeg: Hvorledes er det da nu kommet til at staae som et Udtryk af Folkethinget? Jo, de ærede Herrer ville formodentlig erindre, at der blev begjæret og foretaget Afslutning i denne Sag, endsskjøndt der endnu stod 7 indtegnede Talere tilbage, hvorblandt ogsaa jeg. Paa den Maade fik det altsaa Udseende af, som om Folkethinget i sin Heelhed godkjendte denne Beslutning, og derfor siger jeg, at den høitærede Minister jo forsaavidt har handlet constitutionelt rigtigt, idet han nu kommer med et Forlan-